

Institutul Eudoxiu Hurmuzachi pentru Românii de Pretutindeni

Roxana IORGULESCU BANDRABUR
Emilian M. DOBRESCU

Eudoxiu, baron de Hurmuzachi (sau Eudoxius Freiherr von Hormuzaki) s-a născut la 29 septembrie 1812, la Cernăuca, Cernăuți și a decedat la 10 februarie 1874, tot la Cernăuți (pe atunci aflat în România, în prezent în Ucraina).

Eudoxiu, baron de Hurmuzachi a fost istoric, politician austriac - mareșal al Ducatului Bucovinei și patriot român, care a luptat pentru drepturile românilor din Imperiul Habsburgic. S-a născut într-o veche familie aristocrată, ca al doilea fiu al lui Doxachi Hurmuzachi, pe domeniul familiei din Cernăuca, în regiunea istorică a Bucovinei. Tatăl său era cunoscut pentru faptul că oferea refugiu liderilor politici români transilvăneni persecutați, intrând în datorii pentru a-i putea ajuta în continuare.

Palatul Hurmuzachi-Logotheti din Cernăuți, în care a locuit istoricul și omul politic Eudoxiu Hurmuzachi se află situat pe strada Zankovetskaya, colț cu strada Golovna (Principală). În 1861 a fost ales membru în dieta Bucovinei și Reichsratul austriac¹, iar între anii 1864-1870 și 1872-1874 Imperiul austriac l-a numit căpitan al țării². La 20 februarie 1873 a primit titlul de baron, de la împăratul austriac Francisc Iosif I pentru meritele sale ca mareșal al Bucovinei³. Împreună cu frații săi, Eudoxiu va deveni una dintre figurile importante ale renașterii naționale românești din Bucovina. Iată de ce numele său a fost acordat în urmă cu 8 ani unui institut românesc de excepție.

Institutul „Eudoxiu Hurmuzachi” pentru Românii de Pretutindeni (IEH), instituție publică aflată în subordinea Ministerului Afacerilor Externe, în coordonarea directă a ministrului delegat pentru relațiile cu românii de peste hotare, funcționează pe baza Hotărârii de Guvern nr. 857 din 13 noiembrie 2013. Prin acest act normativ se reorganizează, se redefinesc și se completează atribuțiile Institutului, care sunt derulate în conformitate cu prevederile Legii 299/2007 republicată, cu modificările și completările în vigoare.

IEH are ca scop derularea de programe pentru promovarea valorilor culturale românești, în principal în rândul etnicilor români din cadrul comunităților istorice românești

---

¹ Cf. I. G. Sbiera, *Enciclopedia Română*, vol. II, 1900, pp. 736-739 (selectiv)

² Nicolae Bănescu, *Corespondența familiei Hurmuzachi cu Gheorghe Bariț*, Vălenii de Munte, 1911, p. 23

³ Teodor Bălan, *Frații George și Alexandru Hurmuzachi și ziarul Bucovina*, Cernăuți, 1924, p. 45

din afara teritoriului României. Pentru realizarea de proiecte și programe în activitatea sa, Institutul colaborează cu personalități de prestigiu, specialiști în domeniu din țară și străinătate, cu societatea civilă contribuind la îndeplinirea scopului și obiectivelor sale.

Atribuțiile principale ale Institutului sunt prevăzute în art. 13 alin. 2 din Legea nr. 299/2007 privind sprijinul acordat românilor de pretutindeni, republicată, cu modificările ulterioare. Astfel, Institutul poate deschide centre locale și regionale, altele decât cele de la Crevedia și Brăila, iar autoritățile publice locale vor acorda asistență necesară funcționării acestora, în condițiile prevăzute la art. 13 alin. 9 din Legea nr. 299/2007.

În structura Institutului funcționează *Centrul european pentru limba, cultura și civilizația românească* de la Crevedia, structură fără personalitate juridică. În îndeplinirea atribuțiilor sale, Institutul desfășoară următoarele activități:

- a) participă în cadrul comisiilor mixte Ministerul Afacerilor Externe – Ministerul Educației Naționale, la preselecția persoanelor de origine română, indiferent de etnonimul folosit, care locuiesc în afara frontierelor României, în vederea admiterii la cursurile de pregătire preuniversitară, an pregătitor sau la cursurile de perfecționare;
- b) execută alte activități, în legătură cu obiectivele și atribuțiile Institutului;
- c) organizează cicluri de formare și pregătire profesională pe problematica românilor de pretutindeni;
- d) organizează cursuri de specialitate, în colaborare cu organizațiile românilor de pretutindeni;
- e) realizează cercetări științifice în domeniile de activitate ale Institutului;
- f) colaborează cu universități din țară și din străinătate, pe bază de protocoale de colaborare, în vederea sprijinirii comunităților de români și a persoanelor de origine română, indiferent de etnonimul folosit, care locuiesc în afara frontierelor României;
- g) colaborează cu instituții guvernamentale și neguvernamentale din țară și din străinătate, prin încheierea de protocoale de colaborare, în vederea sprijinirii comunităților de români și a persoanelor de origine română, indiferent de etnonimul folosit, care locuiesc în afara frontierelor țării;
- h) organizează tabere cu tematică educațională, culturală și spirituală pentru tinerii etnici români din afara granițelor țării în centrele aparținătoare Institutului;
- i) desfășoară activități educaționale, culturale și spirituale pentru comunitățile românești de pretutindeni și poate înființa biblioteci și organiza cursuri de limbă română, cultură și civilizație românească în cadrul comunităților.

Pentru realizarea activităților sale, Institutul poate colabora, în baza unor convenții civile de prestări servicii, cu cadre didactice și personal de specialitate din cadrul universităților și unităților de învățământ preuniversitar din țară și din străinătate, al institutelor de cercetare ale Academiei Române și al altor institute sau centre de pregătire profesională și specialiști din domeniul cultural.

Principalele proiecte educaționale și culturale desfășurate de IEH în anii 2013-2014 au fost⁴:

- „Săptămâna Educației, Culturii și Spiritualității Românești” (Mangalia 5-11 august 2013), organizată de către Institutul „Eudoxiu Hurmuzachi” pentru românii de pretutindeni împreună cu Departamentul politici pentru relația cu românii de pretutindeni în cadrul programului „Diaspora Estival 2013”. Evenimentul a fost dedicat profesorilor și studenților din cadrul comunităților de români din Republica Moldova, Ucraina, Serbia, Ungaria, Bulgaria, Italia și Spania, care au luat parte la seminarii și dezbateri susținute de personalități marcante ale culturii românești și a avut drept scop lansarea unor dezbateri pe teme identitare: Limbă română, Istorie și Civilizație românești, Geografia României, Artă românească, Spiritualitate și Carte românească.
- Sărbătorirea Zilei României în regiunea Transcarpatia, Ucraina, pe 24 noiembrie 2013. Evenimentele au debutat cu o slujbă organizată în cadrul bisericii ortodoxe din Așa de Mijloc. Corala Armonia a Arhiepiscopiei Tomisului a susținut un concert de colinde, cântece bisericesti și psalmi. După – amiază, în fața statuii lui Ștefan cel Mare și Sfânt din Slatina, Transcarpatia, a avut loc un moment comemorativ în cadrul căruia s-a depus o coroană de flori. Acțiunile au continuat în Slatina cu un spectacol în deschiderea căruia a fost intonat Imnul de stat al României de către Corala Armonia, cor bărbătesc format din 27 de membri, majoritatea diaconi, preoți, absolvenți sau studenți la Teologie; acest cor a câștigat Olimpiada Corală Mondială, desfășurată la Cincinnati (Ohio, SUA) și alte 3 premii la Campionatul European al Corurilor, desfășurat în 2013 la Graz (Austria).
- Spectacolul “România – patria mea”, dedicat Zilei Naționale a României a fost organizat pe 1 decembrie 2013 împreună cu Comunitatea română Sfântul Ștefan cel Mare din Atena, la Centrul Cultural “Evelpidon” al Primăriei din Atena. Spectacolul a fost susținut de elevii Școlii Românești din Atena, care urmează cursurile în sistem de

---

⁴ adaptări de pe site-ul www.ieh.ro, vizitat pe 2 ianuarie 2015, orele 17-18

școală duminicală, cu sprijinul financiar al Departamentului Politici pentru Relația cu Românii de Pretutindeni din cadrul Ministerului Afacerilor Externe. În cadrul spectacolului au evoluat ansamblul folcloric “Tradiții” și cercul de teatru care își desfășoară activitatea în cadrul comunității române din Atena. Alături de aceștia s-au aflat ca invitați speciali, Valentina Ungureanu, solistă de muzică populară din Republica Moldova, acompaniată de ansamblul folcloric “Struguraș” și Constantin Țuhuț, solist de muzică populară din România, acompaniat de ansamblul folcloric “Actual” din Brașov.

- Proiectul „Artă și educație românească pentru copiii din Serbia” - desfășurat în perioada 7-11 decembrie 2013, astfel: a) duminică 8 decembrie 2013, a avut loc festivitatea de încheiere a cursurilor de limbă, cultură și civilizație românească, desfășurate la Zajecar (Serbia) în perioada septembrie-decembrie 2013, de către Institutul „Eudoxiu Hurmuzachi”, în parteneriat cu Asociația Unlimited Connections. La eveniment au participat peste 100 de persoane: copii, părinți și reprezentanți ai comunității românești din Valea Timocului. Cu această ocazie, IEH și asociația parteneră au organizat festivitatea „Moș Nicolae pentru copiii din Serbia”, care s-a desfășurat la „Casa de cultură românească” din Zajecar. Copiii români i-au întâmpinat pe oaspeți cu un program artistic din care nu au lipsit colindele și o scenetă de teatru. La sfârșitul serbării, elevii au primit rechizite școlare din partea IEH și dulciuri din partea Asociației Unlimited Connections; b) luni 10 decembrie 2013 a avut loc deschiderea expoziției de artă românească în cadrul „Casei de Cultură Românească din Zajecar”. Lucrările de artă expuse la Zajecar aparțin unor artiști români și au făcut parte din expoziția „Galeria Vibrațiilor Tinere”, vernisată în perioada 7 noiembrie-5 decembrie 2013 la Palatul Parlamentului din București, de către Asociația Atheneum în parteneriat cu Institutul „Eudoxiu Hurmuzachi”. Un juriu format din specialiști în domeniul artei a selecționat 27 de lucrări pentru a fi expuse în comunitatea românească din orașul Zajecar; c) în cadrul seratei dedicată culturii românești, Institutul Hurmuzachi a organizat și un spectacol de colinde susținut de Corala Bărbătească Armonia din Constanța; d) Institutul „Eudoxiu Hurmuzachi” pentru românii de pretutindeni a deschis o bibliotecă de carte românească la Bobovo, pe Valea Timocului (Serbia), în cadrul parohiei ortodoxe din localitate și sub patronajul protopopiatului arhiepiscopiei Dacia Ripensis. Biblioteca a fost deschisă cu sprijinul Asociației pentru păstrarea limbii, culturii și religiei românilor (vlahilor) de pe Valea Moravei. În deschiderea evenimentului care a avut loc pe 10 decembrie 2013 la

Parohia ortodoxă română din Bobovo s-a oficiat o slujbă Te Deum și a fost organizat și un concert de colinde românești, psalmi și suite corale, susținut de Corala Bărbătească Armonia din Constanța. IEH a oferit 800 de volume de cărți în limba română și rechizite școlare pentru 57 de copii din Valea Moravei, prezenți la eveniment și care participă la cursurile de limbă română. Toate aceste evenimente au încheiat seria de proiecte desfășurate de IEH pe Valea Timocului (Serbia), pe parcursul anului 2013, între care se înscrie și deschiderea pe 17 septembrie 2013 a cursurilor de limbă, cultură și civilizație românească, precum și inaugurarea primei biblioteci de carte românească, la Zajecar, în parteneriat cu Asociația Unlimited Connections și sprijinite financiar de Departamentul Politici pentru Relația cu Românii de Pretutindeni din cadrul MAE.

- Proiectul „Basm românesc”, inițiat pe 1 iunie 2013 de către Institutul „Eudoxiu Hurmuzachi” pentru românii de pretutindeni, s-a concretizat într-o inedită lucrare semnată de copiii români din țară și din afara granițelor actuale ale României: Ucraina, Republica Moldova, Serbia, Grecia, Italia, Spania și Belgia. Cartea „Basm românesc” a fost lansată miercuri, 28 mai 2014, la Târgul Internațional de Carte Bookfest, Secțiunea Bookfest Junior. Evenimentul de lansare i-a adus aproape iubitorilor de carte, prezenți la Bookfest, pe autori: copiii români și profesorii lor îndrumători din Madrid, Tomelloso, La Solana - Castilla la Mancha, Coslada, San Pedro del Pinatar - Murcia, Gijón - Asturia, Pamplona, (Spania), Seregno – Lombardia, Mantova, Verona, Toscana, Ladispoli (Italia), Bruxelles, Mons (Belgia), Belgrad, Veliko Gradiste, Petrovac, Cuprija, Bobovo, Valea Moravei (Serbia), Chișinău (Republica Moldova), Cernăuți (Ucraina) și din Atena (Grecia), reprezentanții ultimelor două țări intrând în legătură directă cu gazdele: Zvetlana Ileana Preoteasa, director general al Institutului „Eudoxiu Hurmuzachi” pentru românii de pretutindeni, Nicolae Brînzea, director adjunct IEH, cu ministrul delegat pentru românii de pretutindeni, Bogdan Stanoevici, și, în egală măsură, cu toți cei prezenți. Autorii primei file a Basmului, respectiv elevii și profesorii lor îndrumători, de la Palatul Național al Copiilor din București au primit diplome de participare la proiectul IEH “Basm românesc” din partea ministrului delegat pentru românii de pretutindeni, Bogdan Stanoevici și au fost recompensați în premii constând în cărți de către directorul general al Institutului „Eudoxiu Hurmuzachi” pentru românii de pretutindeni, Zvetlana Ileana Preoteasa. Basmul a fost prezentat de către directorul general IEH și la Madrid cu ocazia Zilei Internaționale a Copilului – 1 iunie, dat fiind că Spania este țara din care s-au înscris și

au luat parte la acest proiect 7 grupe de copii (cele mai multe dintr-o țară). De asemenea, pe tot parcursul anului 2015 au avut loc festivități de premiere, organizate de către misiunile diplomatice ale României în cele 7 țări: Republica Moldova, Ucraina, Serbia, Grecia, Italia, Spania și Belgia, în cadrul cărora atât copiii implicați în acest proiect, cât și profesorii coordonatori le-au fost înmânate diplome de participare, semnate de către ministrul delegat pentru românii de pretutindeni, Bogdan Stanoevici și de către directorul general al Institutului „Eudoxiu Hurmuzachi” pentru românii de pretutindeni, Zvetlana Ileana Preoteasa. Pe lângă diploma de participare și basm, copiii au primit și cărți din partea Institutului „Eudoxiu Hurmuzachi” pentru românii de pretutindeni. În urma ecurilor pozitive pe care proiectul IEH, „Basm românesc”, le-a avut, numeroase alte școli în care învață copiii români de pretutindeni, respectiv asociații românești care organizează cursuri de weekend de limbă română, și-au exprimat dorința de a participa în proiecte viitoare ale Institutului „Eudoxiu Hurmuzachi” pentru românii de pretutindeni. Cartea „Basm românesc” a fost trimisă tuturor copiilor români din comunitățile istorice și din comunitățile românești din Europa care au contribuit la realizarea lui, urmând să ajungă apoi și în bibliotecile de limbă română din Europa, și în cele create de Institutul „Eudoxiu Hurmuzachi” pentru românii de pretutindeni în jurul granițelor țării. Proiectul „Basm românesc” a contribuit, printre altele, la identificarea noilor talente românești., care, sub îndrumarea profesorilor lor, au avut posibilitatea să-și cultive imaginația, să se exprime în limba maternă și să transpună esența basmului țării natale în valorile culturilor țărilor în care ei acum trăiesc. În egală măsură, proiectul IEH a facilitat stabilirea de noi contacte și a creat legături ce au pus bazele unor parteneriate durabile între școlile cu predare în limba română și școlile de weekend unde este studiată limba română în afara granițelor țării, dar și între acestea și copiii români din interiorul hotarelor. Nu în ultimul rând, proiectul „Basm românesc” a dovedit că lectura și exprimarea printr-un act artistic îi ajută pe copiii români de pretutindeni să își dezvolte trăsăturile de caracter (lucru dovedit de personaje și de firul narativ al basmului), precum și abilitățile lingvistice în limba maternă (păstrând și, totodată, integrând specificul regional în contextul global multicultural).

- În perioada 23-27 iunie 2014, Institutul "Eudoxiu Hurmuzachi" pentru românii de pretutindeni a derulat, în parteneriat cu Ministerul Culturii de la Chișinău, "Tabăra de istorie și civilizație românească", dedicată etnicilor români din Republica Moldova, studenți ai Facultății de Istorie și Filosofie din cadrul Universității de Stat din

Moldova. Proiectul a reprezentat o primă etapă în concretizarea protocolului de colaborare, inițiat cu ocazia vizitei de lucru efectuate la Chișinău în perioada 21-24 mai 2014 de către directorul general adjunct al Institutului „Eudoxiu Hurmuzachi” pentru românii de pretutindeni, Nicolae Brînzea și semnat la București, pe 23 iunie 2014, cu prilejul vizitei la sediul IEH a viceministrului culturii din Republica Moldova, Igor Șarov. Programul "Taberei de istorie și civilizație românească", organizată la centrul IEH de la Crevedia, a inclus cursuri („Istoria Diplomației”, curs susținut de prof. univ. dr. Dan Petre, director general al Institutului Diplomatic Român și „Istoria contemporană a României”, curs susținut de prof. univ. dr. Adrian Cioroianu), pe care studenții Facultății de Istorie și Filosofie din cadrul Universității de Stat din Moldova le-au urmat la Institutul Diplomatic Român, în București, precum și vizitarea unora dintre cele mai importante obiective culturale românești: Muzeul Național de Istorie a României, Muzeul Național al Satului "Dimitrie Gusti", Muzeul Țăranului Român, Biblioteca Națională a României, Patriarhia Română, (toate aflate în Capitala României), Castelul Peleş, Sinaia (jud. Prahova), Mănăstirea Brâncoveanu, Sâmbăta de Sus (jud. Brașov), unde au participat la cursul deschis al pr. conf. univ. dr. Ioan Mircea Ielciu: „Martiriul lui Brâncoveanu. Model de stabilitate spirituală și națională”, etc. De asemenea, tinerii au fost primiți la Ministerul Afacerilor Externe de la București, unde li s-au înmănat diplome de participare la "Tabăra de istorie și civilizație românească", proiect IEH, semnate de ministrul delegat pentru românii de pretutindeni, Bogdan Stanoevici și câte două cărți din domeniul istoric din partea Institutului "Eudoxiu Hurmuzachi" pentru românii de pretutindeni. Pe parcursul taberei, studenții au luat parte la activități socio-culturale menite să crească gradul de informare al acestora în domenii de interes: istorie, cultură și civilizație românească, dar și politici europene. În egală măsură, s-au familiarizat cu mediul academic de dincoace de Prut și au făcut schimb de experiență cu studenți de la diverse universități din România. "Tabăra de istorie și civilizație românească" a avut drept scop creșterea gradului de cunoaștere a realităților istorice, a valorilor patrimoniului românesc, precum și conservarea și promovarea identității culturale, etnice și lingvistice în rândul tinerilor din Republica Moldova.

- Tineri etnici români din Ucraina (Transcarpatia și Cernăuți) și Croația (comunitatea de băieși) s-au aflat în perioada 26 iulie – 01 august 2014 în “Tabăra de cultură și civilizație românească”, inițiată de Institutul “Eudoxiu Hurmuzachi” pentru românii de pretutindeni și derulată în parteneriat cu Universitatea Dunărea de Jos din Galați,

Ambasada României în Republica Croată, Consulatul General al României de la Cernăuți și Centrul Bucovinean de Artă pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Românești din Cernăuți. Scopul proiectului, care a adus laolaltă 27 de tineri din cele două țări, însoțiți de profesorii îndrumători, a fost acela de a crea și de a menține legătura între etnicii români, dar și dintre aceștia și românii aflați pe teritoriul țării natale, prin întregirea și aprofundarea perspectivei acestora asupra spațiului românesc. Organizată la centrul IEH de la Crevedia și la sediul Institutului din București, tabăra s-a concretizat prin cursuri de cultură și civilizație românească susținute de: prof. univ. dr. Nicolae Ilinca, prof. Lidia Mîrșanu, conf. univ. dr. Silviu Gabriel Barbu, inspector general Corpul de Control și Evaluare Diplomatică în cadrul MAE, conf.univ.dr. Paulina Popoiu, director general al Muzeului Național al Satului „Dimitrie Gusti”, Ionela Prodan, reprezentant special pentru românii de pretutindeni și conf. univ. dr. Dan Petre, director general al Institutului Diplomatic Român. Programul taberei a inclus și vizite la unele dintre cele mai importante obiective turistice din Capitală: Muzeul Colecțiilor de Artă (Muzeul Național de Artă al României), Muzeul Țăranului Român, Muzeul Național de Istorie a României, Muzeul Memorial Tudor Arghezi „Mărțișor” (Muzeul Literaturii Române) și Muzeul Național al Satului „Dimitrie Gusti”. De asemenea, participanții au fost primiți de oficialități din cadrul Parlamentului României (Senat) și ale Ministerului Afacerilor Externe.

- Institutul „Eudoxiu Hurmuzachi” pentru românii de pretutindeni a organizat, tot la Centrul IEH de la Crevedia, în perioada 4 august-11 august 2014, un nou proiect „Tabără de cultură și civilizație românească”, dedicat de data aceasta studenților români stabiliți/născuți pe teritoriul Spaniei, al Italiei și al Portugaliei. Derulat în parteneriat cu Federația Asociațiilor de Români din Europa (FADERE) și cu Episcopia Ortodoxă Română a Spaniei și Portugaliei, proiectul și-a propus promovarea interdisciplinarității, prin identificarea de arhetipuri culturale și fundamentarea cunoștințelor participanților despre valorile istorice și spirituale românești, în ideea cultivării respectului față de acestea și a asumării lor în viața personală. Dat fiind că multiculturalitatea este o valoare incontestabilă atât în spații culturale cu o îndelungată tradiție istorică, precum și în spații culturale formate în țări cu mare aport de imigranți, cum este și cazul Spaniei, al Italiei și al Portugaliei, state europene cu cele mai mari comunități de români, și pentru că se poate vorbi despre multiculturalitate numai atunci când comunitatea își păstrează identitatea națională: limba maternă, patrimoniul cultural, moștenirea etnofolclorică, valorile spirituale, „Tabăra de cultură și civilizație

românească”, organizată de IEH pentru 28 de studenți români din Spania și Italia, a constat în mai multe acțiuni menite să contribuie la formarea unei imagini reale despre actualitatea socio-culturală românească, dar și la îmbunătățirea cunoștințelor dobândite pe parcursul formării în domenii diverse: istorie, geografie, cultură și civilizație. „Tabăra de cultură și civilizație românească”, pentru studenții români din Spania și Italia, a adus în atenție, în egală măsură, caracterul contemporan și universal al creațiilor literare și al operelor dramatice prin ineditele cursuri și ateliere de teatru „Mari regizori, mari actori” și „Să cunoaștem și să îmbunătățim limbajul trupului” (dicție, arta recitării, mimică, noțiuni despre gest și ținută, introducere în structura operei literare clasice), dându-le un imbold participanților să se inspire în permanență din contemporaneitate, din freamătul vieții care îi înconjoară, să o studieze atent și o poată reda celor din jur. În același timp, proiectul a venit să le disciplineze tinerilor voința, energia, perseverența, astfel încât să poată răspunde provocărilor lumii de astăzi prin cursuri de limba și literatura română, cursuri și ateliere de teatru românesc, cursuri de geografia românilor, etnografie și elemente de folclor, etc. Exemplificări au venit din vizite la unele dintre cele mai importante obiective turistice din Capitală. De asemenea, participanții s-au întâlnit cu oficialități din cadrul Parlamentului României (Senat) și ale Ministerului Afacerilor Externe.

- La solicitarea AVE – Uniunea Etnicilor Români din Bulgaria (Vidin, Bulgaria), domnul Nicolae Marinov Pacev (Nikolay Marinov Pachev), scriitor, reprezentant al acestei asociații, este susținut de către Institutul „Eudoxiu Hurmuzachi” pentru românii de pretutindeni în stagiul de documentare ce vizează analiza comparativă a toponimiei românești și bulgărești de o parte și de alta a Dunării, derulat în perioada 21 octombrie – 1 noiembrie 2014 la București, la Biblioteca Centrală Universitară Carol I, București.
- În perioada 6-10 octombrie 2014, Institutul “Eudoxiu Hurmuzachi” pentru românii de pretutindeni a derulat la Centrul său de la Crevedia, în parteneriat cu Ministerul Culturii de la Chișinău și cu sprijinul financiar al SIF Banat-Crișana, proiectul informativ – formativ „Interferențe culturale românești – Cartea în bibliotecă”, care a reunit 40 de bibliotecari, specialiști în domeniul bibliologiei și biblioteconomiei, din zonele rurale ale Republicii Moldova. Scopul proiectului a fost acela de a contribui la formarea continuă a personalului care lucrează în bibliotecile basarabene și de a-l ține conectat la standardele europene de organizare a muncii într-o bibliotecă, pentru a deservi publicul cititor și pentru a atrage spre carte cât mai mulți tineri. De aceea, pe

parcursul celor 4 zile, participanții au beneficiat de cursuri de perfecționare, susținute grație programului Biblionet, și de ateliere practice, în cadrul cărora au efectuat vizite la biblioteci – reper din spațiul bucureștean: Biblioteca Academiei Române, Biblioteca Națională a României, Biblioteca Metropolitană București și Biblioteca Centrală Universitară, precum și vizite la instituții culturale cu impact în activitatea acestora. Desfășurat în perioada 6-10 octombrie 2014, la Centrul IEH de la Crevedia și la sediul Institutului din București, proiectul informativ – formativ „Interferențe culturale românești – Cartea în biblioteci” se înscrie în seria acțiunilor prioritare ale Institutului “Eudoxiu Hurmuzachi” pentru românii de pretutindeni, care susține cartea ca mesager al patrimoniului cultural național și sprijină realizarea fondului de carte românească în comunitățile istorice românești.

- Institutul „Eudoxiu Hurmuzachi” pentru românii de pretutindeni împreună cu Asociația „Școli pentru un viitor verde” au început joi, 20 noiembrie 2014, distribuirea manualelor pentru românii de pretutindeni: „Limba și literatura română”, „Tradiții și obiceiuri românești”, precum și manualul de „Spiritualitate românească” (însoțit de DVD-ul „Vița – film documentar – manual de spiritualitate românească”). Primul colet de manuale a plecat spre comunitatea românească din Cipru. Au urmat Republica Moldova, Spania, Grecia, Marea Britanie, Franța, Italia, Serbia, Bulgaria, Albania, Macedonia, Ucraina și Croația. Cu sprijinul Ambasadelor României din țările menționate, acestea vor fi puse la dispoziția asociațiilor românești, care derulează proiecte tip “Școala Românească de Duminică”, parohiilor cu preoți români, care susțin activități culturale și spirituale, precum și bibliotecilor din sistemul public al statelor respective, unde urmează să fie amenajate colțuri cu carte românească.
- „Carte pentru deținuții români aflați în sistemele penitenciare din alte țări” – prin intermediul căruia deținuții români, care execută pedepse în alte sisteme penitenciare din Europa citesc cărți în limba română, prin grija Administrației Naționale a Penitenciarelor și a Institutului „Eudoxiu Hurmuzachi” pentru românii de pretutindeni. Cele două instituții partenere și-au propus colectarea de cărți în limba română pentru crearea, prin donație, a unui fond de carte destinat realizării de biblioteci pentru deținuții români, aflați în sisteme penitenciare din străinătate. Obiectivele proiectului vizează dezvoltarea universului de cunoaștere al deținuților de origine română, aflați în sisteme penitenciare europene, precum și dezvoltarea colaborării cu alte sisteme penitenciare din Europa, care custodiază cetățeni români.

Până la 24 noiembrie 2014 – ziua începerii proiectului au fost colectate aproximativ 4.800 de volume. O parte dintre acestea va ajunge, în perioada următoare, în sistemul penitenciar spaniol, prin intermediul preoților misionari desemnați de către Mitropolia Ortodoxă a Europei Occidentale și Meridionale – Episcopia Ortodoxă Română a Spaniei și Portugaliei. De asemenea, vor primi cărți în limba maternă și deținuții români aflați în penitenciarele din Grecia, Italia, Belgia și Marea Britanie.

- Masa rotundă dedicată personalității lui Moise Nicoară (una dintre cele 12 figuri importante din istoria României, care se găsesc pe filele Calendarului IEH 2015)⁵, un prim pas în cadrul proiectului IEH „Interferențe culturale – promovarea personalităților românești din jurul granițelor”, al cărui scop este acela de a crește gradul de informare a tinerilor din țară și din afara hotarelor actuale ale României cu privire la susținerea cauzei românești, indiferent de timp și timpuri. La eveniment au participat 41 de studenți, din anii II și III de studiu ai Facultății de Drept, Universitatea Transilvania, Brașov. Temele discutate au fost generoase: portret Moise Nicoară, Românii de pretutindeni – istorie și geografie, precum și prezentarea activităților și structurii Ministerului Român al Afacerilor Externe și ale Institutului „Eudoxiu Hurmuzachi” pentru românii de pretutindeni (27 noiembrie 2014, la sediul Institutului “Eudoxiu Hurmuzachi” pentru românii de pretutindeni). În cadrul proiectului „Carte pentru deținuții români aflați în sistemele penitenciare din alte țări”, derulat de Administrația Națională a Penitenciarelor și Institutul „Eudoxiu Hurmuzachi” pentru românii de pretutindeni, delegația IEH a dus carte românească la Penitenciarul de femei din Thiva (Grecia) (2 decembrie 2014).
- Proiectul „Cărțile călătore”, derulat în perioada 27 noiembrie 2014-20 decembrie 2015, în vederea colectării și distribuirii de carte românească, menită să sprijine asociații românești, parohii cu preoți români, care susțin activități culturale și spirituale în comunitățile românești din afara granițelor și să contribuie la realizarea proiectului IEH „Carte pentru deținuții români aflați în sistemele penitenciare din alte țări”, derulat împreună cu ANP - Administrația Națională a Penitenciarelor⁶.

Ca urmare a colectării cărților de pe raza județului Ialomița, o primă etapă a proiectului „Cărțile călătore”, s-a desfășurat de Ziua Națională a Culturii - 15 ianuarie 2015 - la Casa de Cultură din Slobozia, în organizarea IEH și a Asociației Județene

---

⁵ Moise Nicoară s-a născut la pe 30 noiembrie 1784, la Gyula (Regatul Ungariei/ Imperiul Habsburgic), a fost jurist, profesor, traducător, scriitor și patriot român, a tradus *Supplex Libellus Valachorum Transilvaniae* (Petiția Valahilor din Transilvania). Manuscrisele lui Moise Nicoară se găsesc în Biblioteca Academiei Române.

⁶ Sursa: www.rgnpress.ro, vizitat pe 18 ianuarie 2015, orele 12:02

Sportul Pentru Toți, Ialomița, parteneri fiind Primăria Municipiului Slobozia și Administrația Națională a Penitenciarelor. Cărțile colectate în această primă etapă a proiectului „Cărțile călătore” au fost transportate și oferite, prin intermediul IEH, Asociației Femeilor Românce din Grecia, cu sediul în Atena și Asociației româno - elene „Sfinții Împărați Constantin și Elena” din Aspropyrgos, care vor deschide prima bibliotecă de carte românească în Atena.

Începând din 17 decembrie 2014, dr. Angel Tîlvăr este ministru delegat pentru relațiile cu românii de peste hotare, în cadrul Ministerului Afacerilor Externe. Zvetlana Ileana Preoteasa este din aprilie 2013 - director general al IEH, iar Nicolae Brînzea - director general adjunct din mai 2013.

IEH are sediul pe Calea Victoriei, nr. 118, sector 1, București, tel. 021/3102698, fax: 021/3101536, e-mail: office@ieh.ro, web: www.ieh.ro.

Bibliografie selectivă

- Bănescu, Nicolae, *Corespondența familiei Hurmuzaki cu Gheorghe Bariț*, Vălenii de Munte, 1911
- Bălan, Teodor, *Frații George și Alexandru Hurmuzachi și ziarul Bucovina*, Cernăuți, 1924, p. 45
- Satco, Emil, *Enciclopedia Bucovinei*, vol. I, Iași, 2004
- Sbiera, I. G., *Enciclopedia Română*, vol. II, 1900, pp. 736-739 (selectiv)